

D66 fractie en overige leden van de gemeenteraad

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk 21UIT11973	Datum 22 juni 2021	Verzonden d.d.
Onderwerp: Inzet social-media accounts inzake bijstandsfraude		Behandeld door M.P. van Veen	Telefoonnummer 14 0481	Bijlage(n) S- 557

Geachte D66 fractie en overige leden van de gemeenteraad,

Op 22 mei 2021 heeft uw fractie vragen gesteld over het gebruik van social-media accounts om bijstandsfraude te signaleren. Volledigheidshalve hebben wij uw vragen en onze beantwoording toegevoegd aan deze brief.

Vraag 1

Is het college bekend met het Volkskrant-artikel 'Gemeenten kijken op grote schaal en in het geheim mee met burgers op sociale media' (<https://www.volkskrant.nl/nieuwsachtergrond/gemeenten-kijken-op-grote-schaal-en-in-het-geheim-mee-met-burgers-op-sociale-media~bb40d4c7/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>)?

Antwoord

Het college is bekend met het recente artikel. In Overbetuwe wordt aan online monitoring gedaan via de tool OBI4Wan. Online monitoring via OBI4WAN wordt alleen ingezet voor communicatiedoeleinden om:

- te weten wat mensen en organisaties in onze gemeente bezighoudt.
- met deze mensen en organisaties in gesprek te gaan en vragen van hen via social media te beantwoorden.
- te volgen wat online-media over onze gemeente berichten.

Incidenteel wordt er daarnaast gebruik gemaakt van een individueel account van een niet-bestaand persoon, maar uitsluitend als er een redelijk vermoeden van fraude bestaat. Zie ook de beantwoording van vraag 2.

Per 8 juni 2021 hebben wij besloten om de inzet van het individueel account te beëindigen. We hebben met het gebruik van het account geen wettelijke bepalingen overschreden. Maar in het kader van transparantie gaan we beleidsmatig beschrijven hoe online informatie wordt betrokken bij rechtmatigheidsonderzoeken.

Vraag 2

Maakt de gemeente Overbetuwe gebruik van nepaccounts op sociale media en verkoopsites om haar inwoners in het geheim te volgen?

Antwoord

Alleen ambtenaren die belast zijn met de beoordeling van de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen, kunnen een account van een niet-bestaand persoon inzetten. Dat gebeurt alleen als er een redelijk vermoeden van fraude bestaat. Het betreft 1 account. Dit account wordt alleen gebruikt om te kijken in openbare berichten en profielen. Dit gebeurt niet geautomatiseerd en niet structureel. We slaan geen persoonlijke gegevens op en we zijn niet heimelijk lid van besloten groepen. Vanuit dit account worden ook geen vriendschapsverzoeken of berichten verstuurd. Op verkoopsites zijn we als gemeente niet actief.

Vraag 3

Wat vindt het college van dit soort "online-monitoring" voor bijvoorbeeld het signaleren van bijstandsfraude of om zicht te krijgen op mogelijk ongeregelde zaken, zoals genoemd in het hierboven genoemde artikel van de Volkskrant?

Antwoord

Het college is geen tegenstander van het betrekken van openbaar beschikbare informatie bij onderzoeken, zowel binnen als buiten het sociale domein. Sociale media spelen zich af in de openbare digitale wereld en mensen bepalen zelf wat zij wel of niet openbaar maken via sociale media.

Het inzetten van individuele accounts is één van de laatst ingezette manieren om bij redelijke vermoedens van fraude te onderzoeken of daar daadwerkelijk sprake van is. Er zijn ook andere en meer directe manieren van onderzoeken, waaronder het gesprek aangaan en opvragen van informatie bij betrokkene. Dat is ook de reden waarom het gebruik van een account van een niet-bestaand persoon incidenteel en aanvullend wordt ingezet.

Vraag 4

Is het college bereid om, wanneer er een protocol komt of al gevolgd had moeten worden, deze direct naast de praktijk te leggen, om te voorkomen dat er met mogelijk illegaal verkregen informatie wordt gewerkt en hier de raad ook van op de hoogte te stellen? Gelieve hierop zo spoedig mogelijk een antwoord te geven,

Antwoord

Indien er een (landelijk) protocol wordt ontwikkeld waarin juridische kaders worden gegeven voor digitale/online opsporing van bijstandsfraude, zullen we deze uiteraard volgen. Als een dergelijk protocol nu al bestaat zijn we eveneens bereid om de huidige gemeentelijke uitvoeringspraktijk van fraudesignalering daaraan te toetsen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos